

Vážení rodiče,

přinášíme Vám základní informace o realizované **školské reformě**, která je uváděna do základního školství od počátku školního roku 2007/08 minimálně v 1. a 6. ročníku.

Tak tomu je i v naší škole. Žáci 1. a 6. ročníku se letos poprvé vzdělávají podle školního vzdělávacího programu, na kterém pracovali pedagogové naší školy v předchozích dvou letech.

Naším cílem je přiblížit Vám školskou reformu a zvýšit Váš zájem o proměny a dění v naší škole ku prospěchu Vašich dětí.

Tuto školskou reformu, která zahrnuje školy mateřské, základní a v budoucnu i střední, je nutno chápat jako nevyhnutelnou reakci na společenské potřeby, jež vznikly v souvislosti s prudkou expanzí v oblasti informačních technologií. Na tuto revoluci v oblasti informačních technologií je a bude možné připravit Vaše děti pouze za pomoci nových a účinnějších metod. Vaše dítě – žák se v dnešním světě neustálého informačního tlaku médií všeho druhu a běžně dostupného internetu musí naučit rozhodovat. **Rozhodnout se pro informaci, kterou bude vnímat jako pro něho důležitou a potřebnou.**

Základem naší reformy je **Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV)**, kde jsou stanoveny očekávané znalosti a dovednosti Vašeho dítěte na konci 3. ročníku jako orientační, na konci 5. a 9. ročníku jako závazné. Učivo v RVP ZV je doporučeno školám k dalšímu rozpracování do jednotlivých ročníků. Učivo, které škola uvede ve svém vzdělávacím programu, je závazné.

Co by měla reforma přinést? Rozsáhlé změny ve způsobu, jak Vaše dítě co nejlépe připravit na další studium, na jeho život a budoucí profesi.

Reforma chápe jako **základní vědomostní kámen** pro Vaše dítě jeho **všeobecnou přípravu** – určité základy vědomostí a dovedností. Především jasný a utříděný systém poznání, na který bude navazovat další vzdělávání Vašeho dítěte po celý život. Právě na celoživotní vzdělávání se dnes klade důraz ve všech vyspělých zemích. To, co reformní školství chce vedle základních vědomostí rozvíjet u dítěte, je **soubor univerzálně použitelných dovedností, schopností orientovat se v problému, rozhodovat se, řešit určité situace atd.** Těmto uceleným dovednostem „poradit si ve studijních dovednostech a v životní praxi“ se v reformních textech říká „**klíčové kompetence**“. Jedná se o dovednosti Vašeho dítěte využitelné v mnoha situacích, činnostech a profesích, dovednosti, které dokáže Vaše dítě přizpůsobovat okolnostem a které umožní žákům vstup do budoucího studia a života.

Ke změnám ve vzdělávání povedou i **nové metody a postupy práce**, které staví na aktivní činnosti žáků, na jejich zájmu o spolupráci s učitelem, mezi sebou navzájem a na vlastním poznávání a objevování. Jde o metody a formy, které nabízejí pestré spektrum postupů, mezi nimiž každé dítě nalezne způsob práce, který mu bude vyhovovat. Důležité v práci učitele je žáky motivovat. Vaše dítě by samo mělo poznat, proč má to či ono dělat, mělo by být vnitřně přesvědčené, že je to pro něj dobré a přínosné.

Vyučování by mělo vycházet z vlastních zkušeností dítěte. Úkolem učitele by mělo být připravovat situace, v nichž žáci samostatně nebo ve skupinách vyhledávají informace, pracují s nimi, zkoumají je a vlastním přičiněním se dobírají výsledku. Takto získané poznání na základě vlastní činnosti, podložené zkušeností a praktickým ověřováním, je pro žáky trvalejší.

Umět spolupracovat a komunikovat je v současné škole jedním z nejdůležitějších cílů při vyučování.

Aktivním způsobům učení přispívá i skutečnost, že rámcový vzdělávací program vytváří prostor pro propojování učiva jak tematických celků, tak i různých předmětů, dále vyučování v blocích, formou projektů, projektových dnů atd.

Reforma zařazuje jako důležité rovněž metody, které vedou k **rozvoji citové stránky** Vašeho dítěte. Žáci se učí řešit konfliktní situace, které je mohou potkat v životě.

Jaká je dnes vlastně škola? Jak se tyto změny promítají do školního života Vašich dětí zejména **na 1. stupni**?

První stupeň byl a je zaměřen na základní trivium – tedy naučit žáky číst, psát a počítat. Nově pak též budovat a rozvíjet prakticky využitelné dovednosti, to vše v návaznosti na mateřskou školu. Spolu s triviem se první stupeň zaměřuje i na vstup do světa vědy zejména v předmětech přírodověda (budoucí přírodopis, fyzika, chemie) a vlastivěda (zárodek zeměpisu a dějepisu) a věnuje se také estetické a pracovní výchově.

Naše společné cíle:

Na 1. stupni se žák pod odborným vedením pedagogů učí:

- **učit se** – vyhledávat potřebné informace z informačních zdrojů (učebnice, encyklopedie, odborné časopisy, mapy, internet,...) a logicky je propojovat, využívat v praktickém životě tj.: **číst a přitom chápat obsah sdělení**, plánovat a organizovat si vlastní učení, umět posoudit vlastní pokrok.
- **nestydět se** – za své neúspěchy, ale zaměřit se na to, jak je napravit...
- **účinně komunikovat** – posilovány jsou chvíle, kdy žáci pracují sami, spolupracují, domlouvají se ve dvojicích a ve skupinách.
- **pracovat v týmu** – kde přímé práce žáků přibývá, žáci předkládají důkaz o pochopení základní myšlenky. Žáci si začínají uvědomovat, v čem vynikají a **cítí svoji roli při skupinové práci**.
- **řešit problémy** – dítě se učí vnímat problémové situace, chápat a rozpoznat základní problém, objevovat různé způsoby jeho řešení a osvědčené způsoby řešení využívat v dalším praktickém životě.
- **žít ve skupině** – spolupracovat s ostatními podle společných pravidel, umět je respektovat. Upevňovat mezilidské vztahy. Vhodně komunikovat při výměně názorů. Být otevřený k druhým a vytvářet si nová přátelství.
- **vnímat vlastní svobodu a svobodu druhých** – chápat zákony a společenské normy, uvědomovat si svá práva a povinnosti ve třídě, škole, ve společnosti.
- **umět se prosadit** – uvědomit si, v čem je úspěšné, co se mu daří a dokázat to prezentovat a prosadit vhodnou formou

Jak můžete Vy rodiče přispívat k naplňování těchto cílů?

Např.:

- účinnou a aktivní spoluprací s učiteli a vedením školy
- osobním zájmem o život dítěte ve škole
- zralým převzetím dílu zodpovědnosti za vzdělávání Vašeho dítěte
- podporou samostatnosti dítěte při jeho učení
- osobním zájmem o docházku dítěte do školy
- aktivní účastí na společenském životě třídy
- posilováním pozitivního postoje dítěte ke škole
- zájmem o to, aby děti nezískávaly své primární poznatky o světě pouze prostřednictvím televize a počítačů
- pěstováním dobrých pracovních návyků a zodpovědnosti dítěte

Profil žáka, který opouští 1. stupeň základní školy:

- chce se učit a umí se učit
- zná své přednosti i rezervy
- nebojí se zeptat v případě, když něčemu nerozumí
- v případě nouze umí požádat o pomoc
- stojí si za svým názorem, který umí podepřít argumenty
- umí dobře číst s porozuměním, ví, co čte a rozumí obsahu
- bez problému tvoří otázky
- vyhledává a zpracovává informace
- umí ohodnotit svou práci, ale i práci druhých
- umí se o sebe postarat v situacích, které odpovídají jeho věku

Na 2. stupni se trivium mění na zvládnutí složitějších matematických a geometrických operací, na řešení slovních úloh, na rozvoj logického myšlení. Schopnost číst se stává podstatným předpokladem k získání velké části informací a branou do světa literatury. Psaní slouží k vyjádření složitých myšlenek a úvah, které o každém z nás hodně vypovídají.

Odborné předměty se dále profilují a žáci tak získávají základní představu o vědních disciplínách. Dále se rozvíjí estetické cítění spolu s pracovními dovednostmi. Žákovi se v tomto období formují základní občanské postoje.

V našem školním vzdělávacím programu narazíte na různé nové pojmy jako „**Průřezová témata**“, která reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se stále významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů předmětů.

Vážení rodiče,

představujeme Vám Školní vzdělávací program Základní školy Dr. h. c. Jana Masaryka v Harrachově.

Podoba tohoto dokumentu není konečná, v průběhu jeho ověřování bude docházet k různým změnám, úpravám a opravám souvisejícím např. se změnami učebního plánu, změnami

nabídky volitelných předmětů, která je naším záměrem atd. Postupně bude vznikat samostatný vzdělávací program školní družiny.

Škola již začala pro žáky pořizovat nové **učebnice** z nakladatelství, která jako první zareagovala na školskou reformu. Jsou zpracovány v souladu s RVP ZV a podporují rozvoj a zavádění moderních forem výuky a nových metodicko-didaktických postupů, aplikaci nových technologií a jejich využívání především v prezenční výuce. Jedná se především o učebnice z nakladatelství Fraus. V obměně učebnic budeme pokračovat i v příštích letech, bohužel jsme stále limitováni nedostatečnými finančními prostředky. Musíme proto používat i učebnice stávající. Učivo, uvedené v našem ŠVP, je pro nás závazné, nemusí vždy ale korespondovat s učivem, které najdete v učebnicích a které Vaše paní učitelka s žáky probírá. Je to pochopitelné, každá škola má jiný vzdělávací program a nikdy nebudeme mít učebnice, které by přesně odpovídaly „tomu našemu“ vzdělávacímu programu. Učivo je prostředkem k naplňování našich vzdělávacích cílů a kromě učiva uvedeného v našem ŠVP mohou paní učitelky používat ve vzdělávacím procesu i učivo jiné, uvedené v učebnicích.

Naším úkolem je nyní ověřovat, zda cíle, které jsme si stanovili jsou reálné, pracovat sami na sobě, dále se vzdělávat, sít se s novým způsobem naší práce a především naučit jinak pracovat a chápat školu naše žáky – ne jako nutné zlo, ale místo, kde se v příznivém prostředí žáci připraví na praktický život a kde se naučí být v budoucnu úspěšní.

Příznivé a bezpečné prostředí pro naše žáky, pro Vás jejich rodiče i nás učitele je základem úspěchu naší budoucí spolupráce. Mít ve škole takové prostředí znamená, že všichni máme k sobě navzájem **důvěru a respekt**. Všichni víme, čeho chceme společně dosáhnout a všem nám jde o každého žáka, jeho spokojenost a úspěchy. Neváhejte navštívit školu a zeptat se na to, co Vás ve vzdělávacího programu zajímá. Váš zájem uvítáme.

koordinátor tvorby ŠVP
Mgr. Ivana Portyková